

Publikace *Mistr Jan Hus v polemice a za katedrou* je velmi kvalitním a cenným překladem, který může velmi dobře sloužit jak širší, tak odborné veřejnosti. Nadto je třeba vyzdvihnout, že podobně jako některé další knihy z produkce Masarykovy univerzity je i tato volně dostupná v elektronické podobě – čin to záslužný a následováním hodný.

JAN ODSTRČILÍK

Johannes Hus deutsch, edd. Armin KOHNLE und Thomas KRZENCK unter Mitarbeit von Friedemann RICHTER und Christiane DOMTERA-SCHLEICHARDT, Evangelische Verlagsanstalt, Leipzig 2017

730 s., ISBN 978-3-374-04165-7

V mezidobí velkých jubileí dvou čelných postav evropské reformace, Jana Husa a Martina Luthera, vyšel v německém překladu reprezentativní výběr spisů prvního z nich. Oba editoři v úvodu sice Husa připomínají jako předchůdce wittenberského reformátora, příliš však spojnice mezi nimi nezdůrazňují. V první kapitole úvodního pojednání hutně a věcně čtenáře seznamují s Janem Husem jako teologem, církevním reformátorem a mučedníkem. Ačkoli Thomas Krzenck publikoval o Husovi pozoruhodnou monografii, v poznámkovém aparátu nalezneme odkazy na všechny významné práce staršího i nejnovějšího data. Lidský osud českého reformátora se podle editorů stal milníkem právě tak národních jako evropských dějin. Hus dal přednost smrti na hranici před odvoláním vlastních názorů a připojil se tím, aniž si toho byl vědom, k tvůrcům celé historické epochy.

Druhá kapitola úvodu pojednává o tiscích a německých překladech Husových spisů počínaje dolnoněmeckým překladem *Provázku třípramenného* z roku 1481. Je příznačné, že o prvé tisky Husových dopisů a traktátu *De ecclesia* se zasloužil sám Luther, který se později k svému předchůdci přestal hlásit. Již roku 1558, patnáct let po Lutherově skonu, získali vzdělanci možnost seznámit se s životem a učením Jana Husa a Jeronýma Pražského ve dvou svazcích norimberského vydání Husových latinských spisů a soudobých pramenů. Po překladech Husových kostnických listů se dočkal německého znění i již zmíněný traktát *De ecclesia*. Od 18. století překládů

Husových děl pozvolna přibývalo, teprve v následujícím století však stoupl zájem o jeho homiletické spisy. O širší náhled do Husovy literární dílny se zasloužili až překladatelé druhé poloviny 20. století, jmenovitě Renate Riemek, Alexander Kolesnyk a Walter Schamschula.

Jelikož poslední výbor Husových spisů v německém jazyce vyšel před více než čtyřiceti lety, nemuseli se editoři vázat ohledy na knižní trh. Výběr, zatím nejrozsáhlejší svého druhu, určili všem zájemcům o postavu českého reformátora, nikoli tedy pouze odborné veřejnosti. Poznámkový aparát přesto přináší více vysvětlivek, než je u antologie tohoto typu běžné. Přednost byla dána spisům dokládajícím vývoj Husova teologického myšlení, zvláště pak těm, které osvětlují jeho konflikt s církví a kostnický proces. Z toho vyplynula potřeba připojit pět textů dokumentární povahy, počínaje žalobními články z roku 1408 a konče rozsudkem kostnického koncilu a *Relací* Petra z Mladoňovic (ve starším překladu Josefa Bujnocha).

Záměrem editorů dále bylo doložit Husovu literární dílo v celém žánrovém spektru, a pokud možno, v nezkráceném rozsahu. To se ukázalo ve dvou případech nadbytečné, zejména u zmíněné Mladoňovicovy *Relace*. Pokud byly vybrané spisy k dispozici v uspokojivém překladu, editoři je převzali, avšak po náležitě revizi. Více než polovina textů dosud přeložena nebyla, podklady a překladatele převzatých či upravených položek čtenář nalezne na počátku stručného komentáře, který předchází každému Husovu dopisu či spisu. Oba editoři se na překladech podíleli zhruba stejným dílem, o zbývající texty se zasloužilo jedenáct překladatelů. Nejvíce jsou ve výboru zastoupeny Husovy dopisy a proklamace. Do reprezentativního výběru 33 latinských a českých listů bylo zahrnuto i 17 „kostnických“ ve starším překladu Joachima Dachsela.

Až na chybějící ukázky z českých postil je výběr dostatečně reprezentativní, vedle české verze traktátu *O šesti bludích* a latinského spisu *De ecclesia* v knize nalezneme Husova univerzitní i synodální kázání, *Apelaci ke Kristu* a obhajobu několika článků Jana Wyclifa. Závěr knihy tvoří chronologická tabulka, seznam zkratk a rejstřík místních i osobních jmen. Jde o zdařilé a potřebné dílo, které v předvečer velkého jubilea německé reformace připomnělo Lutherova předchůdce.

FRANTIŠEK ŠMAHEL